

Академія інсульту: сучасні методи боротьби з інсультом в Україні та світі

Відбувся Науково-освітній форум «Академія інсульту-2019» (далі — Форум). Дводенний захід (31 жовтня–1 листопада 2019 р.) проходив у столичному бізнес-центрі UBI. Організатором виступила Українська асоціація боротьби з інсультом (УАБІ) за підтримки Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України, Європейської організації інсульту (European Stroke Organisation), Європейського проекту «Ініціатива Angels» (Angels Initiative), Національної медичної академії післядипломної освіти (НМАПО) імені П.Л. Шупика. Програма Форуму включала наукові лекції, доповіді спеціалістів із неврології, дискусії та освітні програми для фахівців у питаннях діагностики, профілактики, надання медичної допомоги та реабілітації пацієнтів у постінсультний період.

Питання боротьби з інсультом в Україні

Під час першого блоку пленарного засідання обговорювалися питання боротьби з інсультом в Україні. Професор **Микола Поліщук**, президент УАБІ, член-кореспондент Національної академії медичних наук (НАМН) України, відкрив цьогорічний Форум. У своїй доповіді М. Поліщук зробив спробу оцінити роль громадськості в боротьбі з інсультом. «УАБІ своїм прикладом ілюструє можливості взаємодії із владними структурами у справі зниження захворюваності та смертності від інсульту, а також зменшення тягаря хвороби для тих, хто переніс інсульт», — зауважив М. Поліщук та відзначив позитивні зміни, що відбулися останнім часом у ставленні держави до проблеми інсульту. А саме — створення робочої групи МОЗ України для підготовки нормативно-правової бази документів щодо боротьби з інсультом.

Раніше у нашому виданні повідомлялося, що робочою групою при МОЗ України розроблено Вимоги до надання медичної допомоги при гострому інсульті за Програмою медичних гарантій у 2020 році. Окрім цього, проведено аудит медичних закладів, які надають допомогу при інсульті. Загалом же щороку в Україні реєструють близько 150 тис. інсультів. Статистика і світові дані свідчать, що терапія у спеціалізованих центрах суттєво знижує смертність та інвалідність після інсультів. За попередніми результатами аналізу даних про структуру понад 500 інсультних відділень в Україні, понад половина з них не мають необхідного діагностичного та лікувального обладнання, і лише 20% працездатних українців повертаються до роботи після перенесеного інсульту...

Допомога при інсульті: світова і вітчизняна практика

Реформування галузі охорони здоров'я в Україні продовжується, і наразі вже черга за вторинним і третинним, спеціалізованими рівнями. Про фінансування допомоги пацієнтам із гострим мозковим інсультом за Програмою медичних гарантій у 2020 році доповідав **Олег Петренко**, голова Національної служби охорони здоров'я (НСЗУ) України. О. Петренко зауважив, що Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) визначає 6 основних складових, необхідних для успішного функціонування системи охорони здоров'я в цілому. Такими складовими є медичні кадри, управління/керівництво системою, надання медичних послуг, медична інформатизація, доступність основних лікарських засобів, однак блок фінансування є визначальним. За даними з публічних джерел, на сьогодні Україна витрачає на медичну галузь близько 3% державного бюджету. Якщо орієнтуватися на європейські показники, гранично мінімальний рівень фінансування системи охорони

здоров'я має становити близько 6%. Але, незважаючи на таке становище, відзначається відносно стабільне функціонування системи охорони здоров'я в Україні. «Отже, гроші надходять із приватних джерел, і за класичними уявленнями така система охорони здоров'я є приватно фінансованою, — зазначив О. Петренко. — Зрозуміло, що для надання безоплатних медичних послуг при таких станах, як інсульт, потрібні нові підходи до реформування вторинної ланки. Забезпечити цей процес мають спільні зусилля міжнародних партнерів, представників МОЗ України, НСЗУ, Центру громадського здоров'я МОЗ України, провідних спеціалістів галузі, представників громадськості та пацієнтських організацій».

Про діяльність робочої групи експертів МОЗ України для створення нормативно-правових актів щодо боротьби з інсультом в Україні доповідав кандидат медичних наук, представник УАБІ **Юрій Фломін**. Питання аналізу даних про структуру відділень, які надають допомогу пацієнтам з інсультом в Україні висвітлював завідувач нейрохірургічного відділення Полтавської обласної клінічної лікарні імені М.В. Скліфосовського **Михайло Тончев**. Темі боротьби з інсультом у країнах із низьким та середнім рівнем доходів населення була присвячена доповідь доктора **Франчески Романи Пеццелли**, члена Керівного комітету проекту ESO-EAST, Італія.

На Форумі відбувся ряд засідань організацій-учасників. Зокрема, Організація підтримки пацієнтів, які перенесли інсульт (за участю пацієнтів та їх родин), висвітлювала активність професійної спільноти для просвіти громадськості та пацієнтів в Україні й оголосила план роботи на 2020 р. Засідання Керівного комітету ESO-EAST та ініціативи Angels в Україні мало не меті репрезентувати ініціативи ВООЗ у напрямку боротьби з неінфекційними захворюваннями в Європейському регіоні та в Україні, проілюструвати динаміку проекту ESO-EAST та розповісти про освітні ініціативи Angels в Україні, що допомагають імплементувати реформи в частині допомоги при інсульті.

Учасники Форуму ознайомилися з роботою реєстру RES-Q в питаннях оцінки якості надання допомоги при інсульті у стаціонарі за даними, зібраними в Україні. Ознайомитися із власним дворічним досвідом використання реєстру RES-Q у Вінницькій області запропонував професор, науковий керівник інсультного блоку міста Вінниці, член робочої групи МОЗ України з питань інсульту **Сергій Московко**. Ще один досвід, розроблений на базі Симуляційного центру в Полтаві, запропонував у вигляді освітнього проекту для інсультних команд кандидат медичних наук, **Дмитро Лебединець**, (Харківський

національний університет імені В.Н. Каразіна). Спеціалізоване засідання для фахівців екстреної медичної допомоги було присвячене питанням допомоги при інсульті на догоспітальному етапі. Поглиблено розглядалася диференційна діагностики інсультних та псевдоінсультних синдромів, ланцюг виживання при інсульті, відбір кандидатів для проведення тромболізу, допомога при транспортуванні.

Науково-практична частина

Обговорення практичних питань боротьби з інсультом відбулося у форматі наукового симпозиуму. Доповідачі разом з учасниками розглянули тему застосування блокаторів ішемічного каскаду як ранньої емпіричної терапії у разі гострого інсульту. Приділили увагу питанню терапевтичного захисту мозку при гострій ішемії та реперфузійним механізмам збереження мозку в гострій період інсульту. Колеги з Японії поділилися власною стратегією лікування при інсульті та досвідом створення відповідних клінічних настанов.

Особливе значення доповідачі приділили застосуванню нових оральних антикоагулянтів. Зокрема обговорювали їх терапевтичні можливості для профілактики інсульту у пацієнтів із синусовим ритмом і вторинної профілактики після кардіоемболічного інсульту у пацієнтів із фібриляцією передсердь. На рівні міжнародних рекомендацій розглянули питання профілактики інсульту при високих серцево-судинних ризиках, зокрема терапії для пацієнтів із цукровим діабетом 2-го типу.

Особливості лікування тромболітиками і питання мальнутриції займали окремі блоки Форуму. Учасники мали змогу ознайомитись з організацією і порядком виконання тромболізу при інсульті. Про рівень і обсяги тромболітичного лікування в Україні станом на 2019 р. доповідав професор С. Московко. Обговорювалася ефективність та безпека антикоагулянтів у вторинній профілактиці інсульту. Профілактику мальнутриції у пацієнтів із гострим інсультом розглянули на рівні порушень функції шлунково-кишкового тракту при тяжкому інсульті. УАБІ репрезентувала нові клінічні настанови з харчової підтримки пацієнтів з інсультом. Навчальний курс цього блоку складався з тренінгу щодо нейровізуалізації при гострому інсульті та клініко-діагностичних паралелей зі шкалою ASPECT. Ще один інструмент стандартизованої оцінки

стану пацієнтів з інсультом — шкалу NIHSS — розглянуто в рамках спеціалізованого тренінгу.

Серед актуальних проблем сучасної ангіоневрології обговорювалася: оцінка прогресування екстракраніальних атеросклеротичних каротидних стенозів у пацієнтів з ішемічним інсультом після операції каротидної ревазуляризації; біль у плечі як м'язово-тканинна проблема; стратегія мембранопротекції та антиоксидантної фармакотерапії у клінічній ангіоневрології. Неврологічні аспекти хвороби Фабрі включали розгляд випадків інсульту в осіб молодого віку і больовий феномен як окремих клінічних випадок.

Ще один освітній проект — «Школа ботулотерапії» — став частиною Форуму в блоці реабілітації пацієнтів зі спастичністю. Учасники заслухали доповіді про нові підходи до ведення пацієнтів зі спастичними та дистонічними порушеннями, дізналися про те, як можна запобігти розвитку резистентності до ботулотерапії.

Школа профілактики інсульту для лікарів первинної ланки

Значна роль у справі профілактики інсульту належить саме сімейному лікарю. У рамках цього річного Форуму Центр громадського здоров'я МОЗ України окреслив для колег — сімейних лікарів завдання та пріоритети у профілактиці неінфекційних захворювань в Україні та інсульту зокрема. Особлива увага також приділялася підходам до надання професійної допомоги пацієнтам у відмові від куріння та надмірного споживання алкоголю як складовим стратегії профілактики інсульту. Поговорили також і про важливість просвітницької кампанії в подоланні зазначеної проблеми. Терапевтична складова боротьби з інсультом традиційно належала статинопрофілактиці.

Школа медичної сестри

Паралельно із пленарними засіданнями та науковими симпозиумами відбувся освітній модуль для медсестер, задіяних у процесі лікування пацієнтів з інсультом. Спеціально для них розглядалися питання стандартів сестринського догляду та медичної допомоги пацієнтам інсультних відділень та проведена «Школа клінічного харчування для медичних сестер». Детально розглядалися компетенції медичної сестри інсультного блоку, особливості санітарно-гігієнічного режиму в палатах інтенсивної терапії, питання професійного догляду за шкірою та сучасні способи запобігання розвитку пролежнів. Тема клінічного харчування розкрита в питаннях контролю дисфагії та відповідних компетенціях медичної сестри, догляді за порожниною рота і трахеостомаю у пацієнтів із порушенням ковтання, а також організації харчування пацієнтів із порушенням ковтання та мальнутрицією. У практичній частині модулю медичних сестер навчали уникати найпоширеніших помилок при забезпеченні гігієни в роботі з пацієнтами (паспорт «чистих рук»), ознайомили з алгоритмом використання сучасних засобів гігієни та догляду за шкірою для профілактики пролежнів і детально розглядали питання годування пацієнтів із порушеннями ковтання, зокрема щодо спеціалізованих продуктів для ентерального харчування цих пацієнтів.

*Олександр Гузій,
фото Сергія Бека*

РЕФЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ

PRO/PRE BIOTIC 2020: II Міжнародний конгрес

21 лютого 2020 р. у Києві відбудеться II Міжнародний конгрес про корисні мікроорганізми PRO/PRE BIOTIC 2020.

PRO/PRE BIOTIC 2020 — єдиний конгрес в Україні, який ставить за мету висвітлення питань про- та пребіотичної терапії у клінічній практиці лікаря.

На завершення слухачі отримають сертифікат на 50 балів.

Конгрес PRO/PRE BIOTIC 2020 — це:

- Колаборація міжнародного та вітчизняного досвідів з питань використання про- та пребіотиків.
- 7 іноземних спікерів-експертів у сфері гастроентерології, педіатрії, нутриціології, гінекології, серед яких: Bruno Pot, Brussel; Arthur Ouwehand, Finland; Mariya Petrova, Belgium; Alojz

Bomba, Slovakia; Magali Cotdaillat-Simmons, France; Hans Verstraellen, Belgium; Goran Hauser, Croatia.

- Доповіді від провідних українських експертів.
- Понад 25 наукових доповідей БЕЗ РЕКЛАМИ ТА ЗГАДУВАННЯ ТОРГОВИХ МАРК.

У рамках конгресу PRO/PRE BIOTIC 2020 доповідачі представлять широкому загалу свій власний та світовий досвід у відповідних сферах, нові діагностичні підходи та стратегії профілактики і лікування хронічних захворювань, а також поділяться результатами досліджень на тему впливу молекули про- і пребіотиків на здоров'я людини. Запрошуємо до участі всіх зацікавлених.

Реєстрація на конгрес: www.proprebiotic.com.ua

Деталі за тел.: +38 099 018 73 69 (Сніжана)